

Ansvarsarter

Sedan år 2015 arbetar Kristianstads kommun med lokala ansvarsarter. Begreppet "ansvarsart" används inom naturvård för hotade arter som har sin huvudsakliga utbredning inom ett begränsat område. Ett konkret exempel på en lokal ansvarsart är växten jättemöja. I Sverige växer den bara i Kristianstads kommun.

Syftet med att utse kommunala ansvarsarter är att bevara några av våra mest sällsynta och hotade arter i kommunen. Arbetet kommer att drivas långsiktigt och i samarbete med länsstyrelsen, privata markägare och föreningar. Samtidigt som vi gynnar ansvarsarter kommer åtgärderna ofta att leda till förbättrade livsvillkor för en lång rad andra arter.

Hjälp oss att rapportera in fynd!

Brukar du leta arter när du är ute i naturen? Rapportera gärna in dem till någon av de hemsidor som finns för inrapportering av hotade arter.

Ett sådant exempel är Artportalen. Artportalen är för observationer av Sveriges växter, djur och svampar. Vem som helst kan rapportera vilka arter de sett i naturen.

Småtärna i luften vid Äspet.
Foto: Christer Neideman, Sländan

Du kan också hjälpa oss genom att rapportera in fynd av de arter som är lokala ansvarsarter. På vår hemsida finns ett formulär för att rapportera in fynd. Där kan du också läsa mer om de arter som är lokala ansvarsarter. Se www.kristianstad.se/ansvarsarter

Småtärnan

- en lokal ansvarsart

Kristianstads
kommun

Småtärna - *Sternula albifrons*

Småtärnan är som namnet antyder en liten tärna. Kroppen är vit och övergår vid ryggen och ovansidorna av vingarna till grå. Nacken och ovansidan på huvudet är svart. Vingarna är långa och smala och används flitigt i snabba vingslag. Karaktäristiskt för småtärnan är den långa, gula näbben som är färgad svart i spetsen, det vita fältet i pannan och att stjärten är kluven.

Arten häckar nästan uteslutande vid kusten. Det är långgrunda stränder som lockar mest. Där fångar småtärna småfisk och diverse kräftdjur. I närheten till vattnet placerar fåglarna boet på kal mark. De ruvar på 2-3 ägg under cirka 20 dygn. Uppväxten går snabbt! Redan efter cirka tre veckor ska ungarna vara flygfärdiga. I slutet av augusti är de sista ungarna redo för flytt, då oftast från omlagda kullar. I slutet av sommaren färdas småtärnan mot västra Afrika för att vara där fram tills april-maj.

Småtärnan är en av Kristianstad kommuns ansvarsarter, det vill säga hotade arter som är karakteristiska för orten. Totalt har 46 arter blivit utsedda till ansvarsarter i kommunen.

Småtärna vid Yngsjö.

Foto: Christer Neideman, Sländan

Lokalt har arten minskat på grund av att betesjur gått ut på mindre öar och trampat sönder småtärnornas bon. På andra platser kan badturismen ha bidragit till att tränga undan fåglarna från deras häckningsplatser. I Holland misstänker man även att kemikalier har skadat arten.

Eftersom småtärnan kan uppnå hög ålder är det inte säkert att det blir direkt synligt om reproduktionen uteblir ett år på grund av störningar. På sikt däremot är situationen inte hållbar.

Åtgärderna som utförs för att gynna arten i Kristianstad är att skydda häckningslokaler genom bland annat instängsling.

Ischweiz byggs konstgjorda öar för att ersätta häckningslokaler som har försvunnit. Sådana platser skapas också i Sverige på utfyllnadsmark vid hamnar. Det är viktigt att öarna inte växer igen. Om vegetationen blir för omfattande blir de obeboeliga för småtärnan. Det är också viktigt att småtärnans fiskevatten hålls fria från utsläpp av kemikalier samt från båtsport och aktiviteter av samma slag.